

meggyilkolja a magyar alkotmány megrabló-
ját, a nemzeti nyelv s nemzeti erkölcsök el-
lenségét és a magyar ifjúságot vásárra, mé-
szárszékre szállító ügynököt?

Mert kell lenni fegyvernek, a mely a
hires szájhósti megsemmisítse. És ez nem le-
het egyéb, mint az a fegyver, a mely a ma-
gyar ember birtokába kétszerte éles és a me-
lyet Európában leghatalmasabban kezel a
francziák után.

Ez pedig a nevettségessé t-
tel gyilkos fegyvere.

Ez által semmisüljön s meg meg is fog
általa semmisülni az életeért remegő gyáva.

Kezet ne emeljen rá senki! Legfőlebb
egy jól felszerezett lábat bizzon meg az ország
a — megbizni valókkal.

Ez lehetett a névtelen level értelme.
Kár lenne itt még a nyúlöréért is!

Ur (a vasuton egy fiatal hölgyhöz, a
kivel egy kocsiba került): Epp azon gondol-
kozom, hogy mint szerezhetnék valami kelle-
mes meglepetést.

Ur hölgy: Talán át tetszik szállni
m ás kocsiába?

Tessék úgy venni, mintha Tisza ur (a
magyar Boulanger) és Hungária urhölgy
közt történt volna a kis párbeszéd. Mert ha
már nem is eznek egy hajójában, meg mindig
együtt utaznak!

Gili Balázs.

Helyi termékek.

II.

Egy debreczeni költő.

(Mátyr Lajos: Fazekas Mihály élete és munkái.
felfedezett ismeretlen verseivel. Megjelent a „Debr.
Ell.” könyvnyomdájában. Ára 1 rtt.)

Derek és elismerésre méltó dolgot cse-
lekedett Mátyr Lajos volt debreczeni
gymnáziumi tanár, midőn a debreczeni szüle-
tész Fazekas Mihály életrajzi adatait,
melyek eddig nagyon hézagok voltak, össze-
állította, munkáit kritikai boncz kés alá vette s
fáradtság kutatásának és tanulmányának ered-
ményét könyvalakban az olvasó közönség elé
bocsátotta.

Mátyr Lajos az érdem, hogy ma már
teljesen ismerjük Fazekas Mihály életrajzát s
a hajdan nagy hírt, de már-már feledésbe
ment költő és természet-tudós alakja tiszta
világításban jelenik meg előttünk. Az irodalom
minden barátja érdeklődéssel olvashatja e köny-
vet, de különös érdeket kelthet Debreczenben,
hol Fazekas született, hová költői és tudomá-
nyos működésének java része esett, s mely
város temetőjében az érdemes író nyughelyet
talált.

Fazekas Mihály 1766. jan. 6-án született
Debreczenben, hol atyja, a jó módú Fazekas
Mihály, kovácsmester és állatgyógyász volt, s
mint tekintélyes ember, a városi esküdték sorá-
ban foglalt helyet. Szülei nagy gondnal ne-
velték az eleven fiút, ki pajkosságával sok pa-
naszra adott okot, de hát a büntetéssel nem
sokra mentek vele.

Már korán nyilvánult hajlama a katonai
pályára. Szeretett katonáskodni s jászani s

midőn apja pajkosságai miatt kérdőre vonta,
hogy mi lesz belőle, ha ezen az uton halad:
a fiú egész határozottan azt felelte, hogy ka-
tona akar lenni!

Szülei, hogy nagyobb fegyelem alatt ne-
veltessek, beadták a fiút a collegiumba lakni.
Itt eleinte úgy látszott, hogy lemond katonai
hajlamairól s megbarátkozik a tanulással. És
tényleg szorgalommal tanulta a nyelveket, kü-
lönösen a francia nyelvet, — továbbá a li-
teraturát és a természet-tudományok közül a
botanikát, melyben csakhamar nagy jártassa-
got szerzett.

A többi tantárgyakat azonban meglehe-
tősen elhanyagolta.
Iskolai pályáját még nem végezhette be,
midőn 1782-ben valami iskolai mellőztetés
miatt összeveszett tanáraival, s ott hagyta az
előadást.

Apjának ekkor kijelentette, hogy többé
nem akar deák lenni s szüleinek minden ké-
rése daczára beállott a 84-ik lovas-ezredbe,
mint önkéntes közlegény.

Ilyen minőségben rövid ideig Debreczen-
ben állomásozott, de azután ezredet áttettek
Galicziába, innen pedig Bécsújhelybe, majd
más ausztriai városokba. Fazekast 1790-ben
hadnagygyá léptették elé s ekkor rövid időre
meglátogatta szülővárosát, de szülei már akkor
nem éltek.

Fazekas Debreczenben rendezvén visz-
onyait, visszatért ezredéhez, melyely részt vett
a török és francia háborúkban is. Katonai
szerepléséről kevés adat maradt ránk, de an-
nyi bizonyos, hogy igen bátor, de e mellett
humánus katona volt, mit szerző több példá-
val illusztrál. Már katonáskorában kezdett ál-
dozni a költészet muzsájának s ez időből több
csatadala maradt reánk.

Fazekas Mihály 1796. végén elhagyta a
katonai pályát, s mint nyugalmazott huszár-
főhadnagy Debreczenben telepedett meg, hol
a kis-várad-utczán vett magának házat, mely
bár jelenleg a 2128. számot viseli. Nyugal-
maztatása után nem sokára az a megfeszítel-
tes érte, hogy egy magasabb városi hivatalra
választott meg, később pedig — 1807-ben —
egyházi gondnokká lón, mely hivatalát nagy
buzgósággal viselte.

Fazekas debreczeni magányában az iro-
dalomnak, tudományoknak (különösen a botan-
ikát és csillagászatot tanulmányozván) és a
gazdálkodásnak élt. Igen szigorú gazda volt,
ki cselekedtől katonai rendet és pontosságot
követelt. Erdekes, hogy ő kedveltette meg a
debreczeniek előt a krumplit, mely hasznos
növény behozatalt a nép kezdetben nagy
ellenességgel fogadta. — A kertészet is na-
gyon kedvelte; várad-utczai kertje akkor táj-
ban minta-kertnek volt nevezhető. E kert
azóta elpusztult, csak az a lugas van meg
belőle, melyben az öreg, pipászó mellett, an-
nyit verselgetett s botanizált, melyben közeli
rokonairól: Csokonai-val, anyai eszmet
meghánytak-vetettek.

Csokonai ugyanis csaknem mindennapos
vendége volt Fazekasnak, kinek házában a
már akkor csüggett lelku Csokonai mindig
szíves vendégszeretetet talált. Bizonyos, hogy
a két költői lelek fejlődésére nagy hatással
volt a gyakori együttléte s sok szép költemény
eszmeje a várad-utczai kis házban fogamzott
meg.

Fazekas indította meg 1819. jan. első-
jén a később széles körben elterjedt „De-
reczeni kalendárium”-ot, melyet

megszakítás nélkül élte végéig szerkesztett. E
kalendáriumot később Földi, majd 1856-ig
Szűcs István szerkesztette, — később pedig
mások vették át a szerkesztést.

Fazekas 1828. febr. 23-án, életének 63-ik
évében végezte be munkás és közhasznú éle-
tét. Végtesztességételen a nagy hírű Budai
Ezsaia prédikált, hült tetemeit a cze-
led-utczai temetőben tették le végnyugalomra.
Fejfája azóta elporladt, — sirja jelvére, ha
csak az újabb nemzedek nem állit sirjára ma-
radandó emléket!

Fazekas mint író, különösen pedig mint
lyrai költő nem tartozik a nagyobb szabású
tehetségek közé; de azért van több érzéssel
és bensőséggel írt dala, melyek a Tiszántul
írásban és dalban el voltak terjedve. Hirne-
vét azonban nem ezeknek, hanem „Ludas Ma-
tyr” cz. humoros és satyrikus eposzának kö-
szöni, mely a mai napig kedvenz olvasmá-
nya maradt a magyar népek, s az akkori
irodalomnak egyik legerősebb alkotása.

Ki ne ismerne Ludas Matyi történetét?
Hogyan bosszulja meg magát a paraszt fiú
Döbrögin, a kegyetlenkedő földes-uron?

Kinek — midőn igazságtalanul megvereti
— megígéri: „Háromszor veri ezt
kenden Ludas Matyi vissza!”
— Ugy is tett. Alruhában 3 ízben szedte rá
Döbrögit s háromszor verte meg.

E költeményt, melynek irálya — idegen
kukulakja daczára is — zamatos magyarság-
gal bír, kerekdedége és jó ízű humora pedig
eggen kiváló, lehet úgy is tekinteni, mint a
hősköltemény paródiáját, — de Fazekas e
költeményének politikai célzata is volt, neve-
zetesen feltűnteti a földes uraság és jobbágy-
ság viszonyát, e tarthatatlan állapotot, mely
súlyos surlódásokra vezetett. Fazekas a
nép érdekében szólalt fel, a mi akkor nagy
merészség, de Fazekastól természetes dolog
volt, mert ő, ki Franciaországban látta a kö-
zelgő szabadság hajnalát s megértette a kor-
relgő szöszat, hivatva volt arra, hogy megin-
dítsa a harcot az elnyomott nép érdekében.
Innen származott a költeménynek rendkívüli
hatása, melyet országosra keltett.

Fazekas „Ludas Matyi”-jával érte el
legnagyobb költői sikerét, a mit bizonyít az
is, hogy e költeménynek később számos átdol-
gozója támadt, de későbbi utanzatok és átdol-
gozások azonban messze maradnak az eredeti
mögött. Habár irdalmi téren így nagy sikert
ért is el Fazekas, mégis nagyobb természet
tudós volt ő, mint költő.

Ő szerkesztette ugyanis Diószeghyvel
együtt az első „Magyar fűvészkö-
nyv”-et, a Linné rendszer szerinti. E
munkának országn-rezse, különösen pedig az
egyres növény-fajok magyaros nevének megha-
tározása, a Fazekas érdeme. A kik a fűvé-
szettel szakszerűleg foglalkoznak, tudják, hogy
e régi fűvészkönyv most is mily nagy becs-
sel bír a tudományos világban.

Szerző könyve végén Fazekas felfedezett
ismeretlen verseit, melyek között nem egy
irodalmi becsü van, — továbbá a Fazekas ál-
tal írt rejtett szavakat és találós meseket közli,
melyek leleményességük által tűnnek ki, s
többnyire a debreczeni kalendáriumban jelen-
tek meg. Fazekas — mint szerző hitelesen ki-
mutatja — sohasem nősült meg.

Téves tehát korábbi életrajz-íróinak azon
állítás, hogy Fazekas nős lett volna. Ennek
daczára is ő ismerte a szerelem örömeit és

gyötrelmeit, — de hogy ki volt szerelmének
tárgya, azt csak találgatni lehet, megállapítani
azonban nem. Több szerelemi költeménye ma-
radt hátra, s ezek közül mutatványul és be-
fejezésül közöljük a legcsinosabbat, — mely
következőleg hangzik:

Rétten nincsen annyi virág,
A hányzor rád gondolok, —
Nincsen arra szó, a hányzor
Te utánad szokok!

Égen nincsen annyi csillag,
A hányzor elgondolom:
Bús életnek mily jó volna
A békiú sirhalom!

K. B.

HELYI HIREK.

* Az „Athenaeum”-ot figyelmeztetjük ar-
ra, hogy lapjainak érkezése és elárúsítása
kritikán alulrendetlen Debrec-
zenben. Szolgálatunk erre nézve tanácsok-
kal is, a nélkül, hogy megfogadtak volna. A
kelletlenül s a debreczeni közönségre nézve
séreimes eljárást illusztrálhatja a mai bossz-
antó helyzet is. Kaszinók, hírlapok, kávéhá-
zak és egyesek várta varták a budapesti
eseményekről szóló első lapokat, de sem a
„Nemzet”, sem a „Pesti Napló” nem érkezett
meg. Az, hogy az „Athenaeum” lapjai néha
napokig nem kaphatók éppen a főpiac kellő
közepén levő, legkeresettebb helyen, holott a
többi tőzsdé csak néhány, előre lefoglalt pél-
dányt tart, ez minden hónapban előfordul egy-
ketszer. Igen sajnáljuk, hogy az „Athenaeum”
— sargós figyelmeztetésünk daczára — nem
fordít kellő figyelmet egy nagy város közön-
ségének igényeire

* A vármegyéről. Gróf Dégenfeld József
Hajdúvármegye főispánja, ma d. e. megviza-
gálta a megyei hivatalokat. Febr. 31-én a fő-
ispán elnöklete alatt s számunkérősek k
tartatik, febr. 2-án pedig az állandó vá-
laszmány kezd meg üléseit. A köz-
életrajzi bizottság febr. 11-én
tart ülést, a közgyűlés pedig febr. 14-én
tartatik meg.

* A palinkafőző üst tulajdonosok figyel-
meztetnek, miszerint az 1888-ik évi XXIV.
t. cz. 22, 23, 25, 27, 29-ik § szerinti kötele-
sek. 1. Ujjonnan vagy más módon beszerzett
palinkafőző kazánukat a beszerzés napjától
számítandó 48 óra alatt; 2. a főző készleék
eladását, vagy megsemmisítését 24 órával az
eladás vagy megsemmisítés előtt bejelenteni;
3. a főző helyet „szesz főző” felirással meg-
jelölni; 4. a pénzügyi közegek szemleltetés
alkalmával személyesen, esetleg helyettes által
segédkezve nyujtani; 5. távolléteben helyettes
— ki nevében a kívánt felvilágosítást megad-
ja, kijelölni s azt írásban bejelenteni; 6. hi-
vatalos iratokkal a főző helyiségben tartani;
7. a hivatalos zárrak felügyeleti s véletlen
megsérteset 24 óra alatt bejelenteni. Ezen
kötelekségek elmulasztása az 1-6 pont
alattiak a törvény 87-ik §. alkalmazása mel-
lett 5-200 forintig, a 7. pont alatti a
89-dik §. szerint 6-500 forintig fog büntet-
tetni.

* Színház. Az öt felemelt helyáras elő-
adás által kimerített közönség tegnap gyér
számmal nézte meg „A tündérújjak”
második előadását, a mely alkalommal ismét
Békessy Irma k. a., a budapesti nemzeti
színház tagja játszotta a marquisné szerepét,

A „DEBRECZENI” TÁRGYAJA

DALOK.

1.
Pattog a tűz, lángja lobban,
Arnya tánczol a falon,
Bús esthómály száll a tájra,
Szelőzúgását hallgatom!

S álmodom most szép tavaszról,
Melyből rám nem jut sugár,
Melyben más szed csak virágot
S másra száll langy illatár!

Melyből dal se jut nekem majd,
— A sirba nem hat le az —
Mégis vár, vár szívem, óh! jőjj,
Altass el, bűvös tavasz!

2.
Nélkülöd, kit úgy szerettem,
Rám fagyos göröngy ne hulljon,
A madárdal s rózsanyílás
— Eltem napja! — veled muljon!

Ne borítsa köd a tájat,
Napfény, sugár takarja be —
Mosolyogjon minden, mikor
Letesznek a sirverembe!

Fehér pelyhű akác virág
Szírom-eső omoljon rám,
S madársereg zengje a kart:
„Most boldog, de igazán ám!”

Gróf Vay Sándor.

Balassa Bálint.

— Történelmi beszély. —
Irtá: Dr. Bayer Ferencz.
(Folytatás.)

— Ha különönek látod is, én csak
annyit mondhatok, önzetlenül szerettem Krisz-
tinát, szeretem most is, és boldognak sze-
retném tudni. Veled boldog lesz. Azután meg
abban már csak nem kételkedel, barátod
vagyok neked s barátja Dobónak; fáj a
lelkem, hogy meghasonlottatok. A sógoraság
titeket összehozza ujból, s én is meglegedném
azon tudattal: részem van mindharmatok
örömeiben.

Azonközben elérték a latin kaput, mely
a várból kivezet a városba. Itt utjok kétéfelé
vált. Serédi a szomszédos harmadik házban
lakik vala, míg Balassának a hatvani külvá-
rosban volt lakása.

— Tehát megígéred, Dobót hogy ki-
meled? mondja Serédi bucsuzásor, Krisztina
nevében kérlek, ő bátyjával is ezt fogad-
tatta.

— Nem ígérek semmit, — mond Bá-
lint dacosan, — aki bajt viv, legyen min-
den eshetőségre készen.

Halálát nem akarom, de megleczkéztetem.
Alig maradt Balassa magára s megy
vala gyanútlan a lejtős uton lefelé, egyik
sarokház árnyékából előrohban tiz tizenöt em-
ber s orozva megtámadja a békén haladót.

— Pribékjei a sátánnak! kiált a költő,
s gyorsan forgó kezéből sűrű csapásokat oszt
körülte a fel-felvilnáló szablya. Ki bérelt föl,
gáz latrok, ellenem?!

— Füleljetek le! bátorítja legényeit a
tulsó sorról Kenderessy. Anyian nem győz-
nétek egy szál embert?!

— Kutafaj, nesze neked is! kiált Ba-
lassa, miközben akkorát suhint ahhoz, kit
legközelebb ére, hogy élettelenül lábához te-
rül a harmadik is, majd az ötödik s még
nehány.

A többi azalatt kerekelt oldott, s mire
a viaskodás zaja a felriasztott őrséget oda-

csalta, fénye a fályáknak nyöszörgő sebe-
sültek arczába esett.

— Honnan vettetek e drágaságot, egy-
házi szereket? kérdi az őrség hadnagya, mi-
után Balassától megértette volt az esetet,
fölemelvén a porral vertől bemocskolt szent
ostyataró-szelenczét s egyéb templomai edé-
nyeket, miket dulakodás közben ejtettek volt
el a rablók.

— Bocsánat, kegyelem! rimánkodik az
egyik olasz, részegségből kit tátonóg sebe-
kijózanított. Feltörtük a Szent Mihály ple-
bániát.

— Mi vitt rá? vallatja Bálint.
— Hogy téged, uram megrakjunk, felel
egy spanyol zsoldos, azzal fizetett, ki felfo-
gadott.

Az őrség összeszedte, Balassa kiket le-
vágott s elvívte magával. Ungnad kora reggeli
órában megindította a nyomozást, nem annyira
a templomrablás miatt, mint inkább, hogy
kiszűthesse: Balassa ellen ki bérelte föl az
idegen hadfiakat. Az elfogottak nevről nem
ismerték, csak Paksi Annára és Dersffy Far-
kásra utáltak; de hiába, mert azok még azt
is eltagadták, hogy valaha is látták volna a
császári katonákat. Minden törekvés hasz-
talan volt, nem deríthettek föl semmit; gya-
nyos ember sem hagyta el a várost, csupán a
hatvani kapuvárátnak tűnt szemébe egy úveges
tű, ki kosarával fején sietett kora hajnalban
ki előtte.

Már magasan állott a nap, midőn kö-
vetkező reggel Balassa jó lován s Hartvány
Imrétől kísértlen elhagyta Eger városát. A
költő ábrázatán mely komolyság ül vala;
nem ami várja, hanem utób ami megessét
rajta, az ejjeli támadás forog színtelen agyá-
ban. S ennek fonalán visszafelé menve, fog-
lalkoztatja Serédi amit mondott. Krisztinában
meg van mindaz, a miért megérdemli, hogy
szep özvegy a neve. De hát ő, szivesen kit
sok helyütt látnak, kit szerelem istenasszonya
kegyeltjeül fogadott, ő kösse le szabadságot?
Es oly nőhöz csatolja életét, kiből ábrándos

(Folyt. köv.)

igen kielégítő sikerre
művészi egységére ug-
de azért képes volt Hele-
nek vonásai val hatni.
tha) kedvességével, R
ügyes Berny asszony sz-
fiak közül messze kien
Nemrég láttuk a „Véres
három nap alatt átvett
alakításával segítette e
sikerét. Tegnap pedig
ditó Kerbrían Richard
bensőségteljes, szép já-
vant alakításokhoz s e-
péhez vegyük a Mándó
és aztán szeretőnk tud-
zedek érdi közül — ne-
ki fogja utólráni a tehet-
gában, tartóssa s
routin dolgában, a
és tanulmány adhat
többször foglalkoztatni
szárnypróbálgatásoknál
brian, a Tristanoknál
te” a magyar vidéke
külsője és nemes szab-
nap nem is trémázó tud-
mint az első előadás
elégítette: Lászi
(Lesnevort), Péchy
ben pedig Dors
csinos és ügyes Táj-
lota (Ifju). — Lászi
tragikája a jövő szeze
Valentin igazgatóhoz
sabb drámai fajokat
Ellinger Ilona holnapi
dön egyik legbájosabb
„Paraszt kisasszony”-
megemlékezett. Ujjon-
a kedves művésznő
— Püspöki Imre, a sz-
kómikusa és jellemes
jutalom-játéka „A plé-
a melyben igen jó sz-
felhívjuk az érdemes
az öt méltányló közön-
Jan. 31-én „P. P. A.
(Ellinger Ilona jutal-
„V. Á. Á. Á. Á. Á.”
szakácsnéja”-
játéka). Febr. 3-án
(Másodszor). Febr. 4-

Még most is
a Mikádó kupaletta
tüntetőleg követeli
máskor minden baszo-
onnet a legfontosabb
jut egy hang sem! P
az országos ifjúsági
a népszínház mamelu-
is tudta, mit várhat
rendezett az ifjúság
szereplők közül több
keltek, melyek nagy
tak okot. A Sarg-
mü került szíre, s
jelenetében azt mon-
Tisza... már ez
kalmul. B. I. h. á. n. e.
„Valamit sugok mag-
versszakát így éneke-
— „Sógor a
Válásson (a
Megtanítom,
Milyen édes
A tüntetés ekk
s felvonásokban az
padon gyönyörű bab-
hánának az ifjúság
dületes alkalmi kö-
szavaltá el nagy hat-
színházi dísz-előadás
A debreczeni színés-
csorbat. Vagy ókét
haza sorsára behat-
idézhető események
szemben kifejezni v-
taik lennének? Ta-
párti bálban
gyar színész
közönyt, a me-
választások
színészek ál-
számmal ve-
* Elfogott tolv-
alkalmával, egyik ki-
A ndriska a Fere-
feltáncolva költelezett
dör biztos, kinek gy-
kérdőre vonta az ip-
penzi? Andriška ho-
lotta, hogy Hegyköz
Kádár Lajos kovács-
törte s abból 17 rtt
húszest ellopott, az
E vállomás alapsz-
letartóztatták.

* H. Szoboszt
cselkeyi közönséget
szűkebb körű biza-
lelken kárpótolja
igen sikerült házi
27-én este Na
könyvvezető urr
„Kiki” a maga
vonások vigjáték,
a hallgatóságot fo-
a ni az előadók
nagy részben m
meglepi otthonoss
Az előadásban res-
gyek: Bihari
Racz Ilonka,

igen kielégítő sikerrel. Békessy Rózsit művészi egyénisége ugyane szerepre utalná, de azért képes volt Helen sentimentális szerepnek vonásait is hatni. Kaczér Nina (Bertha) kedvességével, Rónaszkyné, mint ügyes Berny asszony szintén tetszettek. A férfiak közül messze kiemelkedett Mándoki. Nemrég láttuk a „Véres napok”-ban, melyben a három nap alatt átvett Dórsa-szerop imponáló alakításával segítette elő egy ifjú szerző első sikerét. Tegnap pedig a dadogó és megis hódító Kerbrian Richardot mutatta be diskrét, bensőségeljes, szép játékban. A hős, a borzított alakításokhoz s egy-egy szerelmes szerephez vegyük a Mándoki elegáns öreg urait és aztán szeretnők tudni, hogy az ajkán nemzedék erőt közlül — némely hibái dacára — ki fogja utolérni a tehetség sokoldalúságában, tartósságában és ama nagy routián dolgában, a melyet csakis igyekezett és tanulmány adhat meg. Kérjük öt minél többször foglalkoztatni: sokkal többet ér a szárnypótlásoknál. — Ha ritka a jó Kerbrian, a Tristanoknál is több az „ane tris te” a magyar vidéken. Molnár legálább jó külsejű és nemes szabású Tristan volt és tegnap nem is trémázott és szalmázott annyira, mint az első előadás alkalmával. Teljesen kielégítették Lásziné (Gröfné), Vidress (Lesnevor), Péchy (Penny), kis szerepekben pedig Dorsay Lia (Kórma), a csinos és ügyes Tájkeri Barta és Palotai (Ifjú). — Lásziné, a színtársulat jeles tagjaként a jövő szezonra is visszaszerződött. Valentin igazgatóhoz. Örövendés hír a magasabb drámai fajoknál kedvelő közönségnek. — Ellinger Ilona holnapi jutalomjátékáról, a midőn egyik legbájosabb alakítását mutatja be a „Paraszt kisasszony”-ban, tárgya rovatunk már megemlékezett. Ujannon figyelmünket arra a kedves művészre fordított nagy közönség. — Páspóki Imre, a színtársulat diskrét játéka kómikusa és jellemzősége, szombaton lesz jutalomjátéka „A plébános szakácsné”-ben, a melyben igen jó szerepe van. Már ezáltal is felhívjuk az érdemes színész jutalomjátékára az öt méltányló közönség figyelmét! — Músser. Jan. 31-én: „Paraszt kisasszony.” (Ellinger Ilona jutalomjáték.) Febr. 1-én: „Válás után.” Febr. 2-án: „Plébános szakácsnéja.” (Páspóki Imre jutalomjáték.) Febr. 3-án: „Véres napok.” (Másdor.) Febr. 4-én: „Czinka Panna”

bor kir. közjegyző, Tókes Gábor városi tanácsos, Szűcs Bálint közjegyző-jelölt. Az est sikerehez járult a jeles szavalo: Körner Béla ur is aki már ismert ügyességével adta elő Endródi „Contra silvas” cz. kötetmenyét. Az előadást gazdag vacsora követte, melyen felköszöntök mondtak az igazi magyar szívsűségű háziasszonyra a nevénapját ünneplő ház urra stb. A kedélyes mulatság majdnem reggelig tartott. A jelenlevő urhölgyek közül reggelitük a ház uraójen kívül meg a következőket: Czeglédy Ferencné, Fogthuy Jánosné, Dr. Hetényi Lipótné, Rácz Gáborné, Rácz Mariska, Tóth Laosné, Tókes Endréné (Debreczenből).

* A dalárda közgyűléséről szóló terjedelmes tudósítást — mely gyűlésről még az előző jelentés is tévesen jelent meg egyik lapban — térszűke miatt cslnap közöljük.

* Nyilvános számadás. A debreczeni csizmadia iparos ifjúság által, a saját tegegyező peztára javára „Korona” szállodában tartott zárkórú táncvizigalom alkalmával bevételeit 308 frt 63 kr; az összes kiadás 291 frt 62 kr volt ezek szerint a tiszta jövedelem: 17 frt 06 kr. A segélyező-pénztár javára ajándékozottak: Szakszó Rezső, K. Tóth Kálmán, Kainráth Antal, Varkoly József 1—1 frtot, Kucecz Mihály 2 frtot. A táncszínelen felülfizettek: Kohn Adolf 3 frtot Keiner és Shwarz urak 2 frt, Sarkadi Lajos 2 frtot, Szűcs Mihály 1 frt 50 kr, P. Nagy Lajos. Özy. Várdi Jánosné, Bakonyosi Inre, Bakasai Lajos 1—1 frt, Sallai Sámuel, Kovács József, Kis János Korom György 50—50 krt, Kocsis Károly 30 krt, Gábor János 30 krt, Turóczy Sándor ur 20 krt, Berecki Istváné 10 krt. Összesen: 21 frt 40 kr. — Mely kegyes adományokért fogadják a debreczeni csizmadia iparos ifjúság nevében köszönetünket. Debr. 1889. Január 29-én. Ajál rendező bizottság nevében: Kálmán Antal István elnök.

oszolják szíjjel, de egy lélek se mozdult meg helyéről. „Tiszát akarjuk látni, jöjjön Tiszá” kiáltott a tömeg mind egy hang. „Jót állunk érte, hogy nem lesz semmi bántódása, de látni akarjuk.” S ez bizony így ment óráról órára dacára lovas, meg nem lovas rendőrnek Tiszá pedig ez alatt isten tudja hol volt elbujva? Sem hölgy, sem férfi nem hagyhatta el a tömeg miatt az országházat.

Tiszá és Fejérvári 3-kor észrevétel nélkül menekült el az Esterházi-utcán keresztül. A Tiszá Kálmán kocsiját 60 vágatoló lovas rendőrvetve körül. A vaczi-utca i Calderoni-czég kirakatal feltehetőleg s abból a Tiszá Kálmán és Fejérvári arc képeit kiszedve, darabokra tépték és postázták a földön. Imé Metternich futása! Futott biz a nagy ur, futott! Szerencséje, mert ismét úgy járhatott volna, mint ama török mozgalmaknál, a mikor a budai várszínház össekötő folyójára menekült. Távozása után Beniczky államtitkár kiüritette az országház előtti tért. Más utcákon is voltak zavargások. Több rendőr bántalmaztatott s kijutott a gulyából gr. Károlyi Tibornak is. Este felé már elfogatások és zavargások történtek, s imé Tiszá alatt csakugyan haladás konstataható. Még csak januáriusban vagyunk és imé márczius szellő lengedez.

A helyzet komolyságának jele, hogy az udvar tegnap hajnalban Budapestre érkezett. A király, királyné és Maria Valéria főhercegnő holnap d. u. 2 óra 40 perczkor érkeznek. A főherdiához egy zászlós ur méltóságot viselő tagja leplezetlenül nyilvánította a bábéli értesülését, hogy ő felsége neheztel Tiszára, a mivelvele elötte játéknak nyilvánította a törvényjavaslat keresztül hajtását a képviselőházban. Az udvart Tiszá min. elnök hitva le, a mi szintén kedveltes, mert tudvalevő, hogy a király nem örömet avatkozik közvetlenül a politikai küzdelmekbe.

PREK.

nyelvezetjük arzé- és elárúsítása tlen Debreczen nézve tanácsok-godáták volna. A közönségre nézve irhatja a mai beszé- lriapok, kávéhá- varták a budapesti lapokat, de sem a „Plo” nem érkezett nem” lapjai néha ppen a főpíac kellő helyen, holott a előre leforgalt pé- pban előfordul egy- gy az „Athenaeum” k dacára — nem nagy város közön- ol Dégenfeld József ma d. e. megvizs- Febr. 1-én a fő- on kérszék a illandó vá- léseit. A köz- ág febr. 11-én e pedig febr. 14 en

SZERKESZTŐI POSTA.

Bakodczay Pál urnak. Budapest. Köszönettel vettük s hór előbb közölük is „Rossi Hamletjéről” írott gyönyörű tanulmányát. Örövendük, hogy ily szak- érte kezelem lesz a jövő időny alatt színtársulatunk. Az ügyes kis epigrammot itt közöljük: Látalak s most engem Rósszi — nézz! Egy tágai vagyok több: Rósszi — színész! Üdvözlötünk!

Izgalmas napok.

(A „Debreczen” eredeti tudósítása.) Budapest, január 29. (P. D.) A nagy izgatottság, mely a mai gyűlésen — az alsó házban — kezdetét vette, a gyűlés kezdete előtt és után a gyűléstermen kívül tüntetéssé nőtte ki magát. Már 9 óra előtt egy sűrű és felhevült tömeg megszállva tartotta a Sándor-utczát, s elfoglalva tartotta a járdát, a képviselőház karzatra vezető ajtója előtt, s miután megunták várni annak kinyitását, kezdtek énekelni Kossuth nótáit a Szózatot. Hangzott a „Jaj be hunczuta” is Ennek hallására a tömeg orriság növekedett. Miután pedig az ajtó kinyitott, zudult befelé a karzatra, részben tanulók voltak, sokat legázoltak a lépcsőn.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap, ceütörtökön, 1889. Jan. 31-én, ELLINGER ILON jutalomjátékául, páros szünetben: A PARASZT KISSASSZONY. Népszínmű 3 felvonásban dalokkal.

ALLATGÉSZESÉGÜGYBEN.

Nemcsak külföldről, de a Horvátországból érkező szarvasmarhák, illetőleg kerőződik is a lerakodókor szak értőleg megvizsgálandók. Ezt módta ki a földműv. ipar s keresk. minisztérium 67672 sz. leiratában.

* Kérelom. Azon egyén, ki a II-ik ker. rendőrkapitányságtól nem régeben egy női karpereczet átvett, szívkeszékjék szerkesztő- gúnket fölkeresni.

* Elvi határozat. A gyógyszerészek és segédek közt a munkaviszonyból fölmerülő vitás ügyek elintézésére nemjz iparhatóság elé, hanem a bírói útra tartozik. Így határozott a minisztertanács egy fölmerült illetékességi kérdés folytán.

PIACI ÁRAK — 1889. január hó 29-én megtartott hetivásárrol.

1 Mm Buza	6,90—6,65—6,40
1 „ Kétszeres	5,50—5,40—5,30
1 „ Rozs	4,60—4,50—4,40
1 Mm Árpa	4,80—4,70—4,60
1 „ Zab	4,70—4,60—4,50
1 „ Tengeri ó	— — — —
1 „ Tengeri új	4,40—4,30—4,30
1 „ Köles	4,50—4,40—4,30
1 Zsák Burgonya	80—
100 kg Szalonna	52,00—51—50,00
100 kg Haj	56,00—54,50—53,00

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap, ceütörtökön, 1889. Jan. 31-én, ELLINGER ILON jutalomjátékául, páros szünetben: A PARASZT KISSASSZONY. Népszínmű 3 felvonásban dalokkal.

MÉG MOST IS ÁLMÉLKODIK A KÖZÖNSÉG

a Mikádó kúpletánságán! A publikum tüntetőleg követeli a kúplet s a honnét mások minden haszontalanságot kiénekelnek, onnét a legfontosabb napi kérdéseket nem jut egy hang sem! Pedig mult szombaton este az országos ifjúsági nagygyűlés előestéjén — a népszínház mameluk érdülte igazgatósága is tudta, mit várhat, a midőn dísz-előadást rendezett az ifjúság tiszteletére. Ott bizony a szereplők közül többen alkalmi dalokat énekeltek, melyek nagy tüntetésekre szolgáltak okot. A „Sárga csikó” cz. népszínmű került színpa, s midőn Bakaj András egyik jelenetében azt mondja, hogy „bomlik a Tiszá”... már ez is tüntetésre szolgált alkalom. Blaháné, a nemzet csalóánya, a „Valamit sugek magának” kezdetű dal egyik versszakát így énekelte:

MUZSÁK.

— „Bölcs Salomán” cz. bibliai dráma került színpa penteken este a nemzeti színpadban. E darab a Karacsony-pályazaton tavaly elismerésben részesült, de a szerző nevet titokban tartotta, a mivel nem artott saját dicsőségének, mert darabja a peuteki előadás alkalmával — csekély sikert aratott.

Az akadémia teljes ülést tartott, melyen dr. Bánóczy József levezető zud mondott me- leg hangu emlékező beszéded Gregus Ágost fölött. Nagy vonásokban vázolta Gregus fejlődését, aztán jellemezte s metatta öt mint filozofust, aesthetikust, kritikust, író, verselőt és embert. Szól arról is, a mit Gregusnak később is többször szemere vetettek: hogy egykor Petőfi ellen írt s s kimutatta, hogy ez a kritikai állásfoglalás természetes következménye volt az elhunyt jeles tudos aesthetikai fölfogásának. Bánóczy jellemezte aztán a Gregus Ágost filozofját s aestheti- kaját, meleg szavakkal róva le a kegyetelen elismerés adóját a tudos íránt. Az emléke- szed után az akadémia vagyoni merleget és költségvetését mutatták be. Az akadémianak újév napján 2,262,287 frt 33 kr volt a vagyona s az évi gyarapodás 50,037 frt 77 kr. A költségvetésben bevetel és kiadás 142,400 frtel van fölveve. Elhatározták hogy az akad. oszlopcsnokában emléktáblát helyeznek el s arra fölvesik az elhunyt tagok nevet. A költségre az akadémikusok közt gyűtenek. Végül elhatározták íón, hogy az akadémia a nagy gyűlést ápril hó 30-tól majus 5-ig tartják; ez lesz az akad. nagy hét.

KÖZGAZDASÁG.

Gabnaárak. (Budapesti terménytőzsde jan. 28.) Buza tavaszra 7.42 pénz, 7.44 áru, buza őszre 7.58 pénz, 7.60 áru. Tengeri júniusra pénz. — áru, tengeri jul. — aug. zseptemb-októberre. pénz. — áru, új tengeri 1889. máj.—jun. 5.06 pénz, 5.08 áru. Zab tavaszra 5.7 pénz, 5.29 — áru, zab őszre — — pénz. — áru. Káposztarepceze augusztus—septemberre 1889. 12.3/4 pénz, 12.3/4 áru.

— Sertesvasár. A kőbányai sertéskeres. csarnok távirata, jan. 28. Az üzlet válto- sátlan m. urasági őreg neh. 49—50 frtig m. uras. fiatal nehés 52.—52.50 frtig, magy. uraság.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap, ceütörtökön, 1889. Jan. 31-én, ELLINGER ILON jutalomjátékául, páros szünetben: A PARASZT KISSASSZONY. Népszínmű 3 felvonásban dalokkal.

VÁLASZTÁSOK.

Válasszon tanítójának, Megtanítom, hogy milyen jó, Milyen édes a magyar szó!

A tüntetés ekkor érte el tetőpontját. — s felvonásokban az ifjúság küldöttsége a színpadon gyönyörű babér-koszorút adott át Blahánának az ifjúság nevében. Bartók Lajos lendületes alkalmi költeményét Szirmai Lajos szavalta el nagy hatással a népszínházban. A színházi dísz-előadást is helyre kell utáni a corsbát. Vagy őket nem érdeklik annyira a hős sorsára beható, országos fordulóit elő- idézhető események és tervek, hogy ezekkel szemben kifejezni való érzelmeik és gondola- taik lennének? Talán a szabadelvű párti bálbantanulták ezen ma- gyar színészekhez nem méltó közönyt, a mely bálban (a képv. választásokról ősmert párt- színészekül) ez idén is szép számmal vettek részt.

ELFOGOTT TOLVAJ.

A mult éjjel — őrárat alkalmával, egyik kis varad-utczai vendéglőben Andriská Ferencz 15 éves kovács tanonc feltűnően költelezett és mulatott. B. I. ren- dőr biztos, kinek gyanuja azonnal fölébredt, kérdőre vonta az ipst, hogy hol szerezte a pénzt? Andriská hosszas faggatás után beval- lotta, hogy Hegyköz-Száldobágyon, gazdájának Kádár Lajos kovács mesternek a ladáját fel- törté s abból 17 frt bankó-pénzt és több ezüst huszást ellopott, azután megszökött hazulról. E vallomás alapján a fiatal Kókán jelöltet letartóztatták.

NYÍLVÁNTARTÁS.

A Szoboszlón a nyilvános mulatságok esekely közönséget vonzanak, úgy látszik, a szűkebb körű bizalmasabb házias összejöve- lekben kárpótolja magát a közönség. Egy ily igen sikerült házi mulatság tartottot vasárnap 27-én este Nagy József takarékpénztári könyvvizető urnál, — előadótván könyvvizető urnál, — Kiki a maga párvával” czimú l fel- vonásos vígjáték, Bihar Kálmántól. A darab hallgatóságot folytonos derültségben tartotta a ni az előadónak is érdeme, kik, mint nagy részben már gyakorolt műkedvelők, meglegelő otthonosságot, ügyességet fejtettek ki. Az előadásban részt vettek a következő hól- gyek: Bihari Kálmáné, Tókes Mariska, Kácz Ilonka, — és urak: Padra Sán-

VASUTIMENETREND.

A nyári változásokkal. — Debreczenből indul: Budapest-Nagyvárad felé: r. 8.6.27 p. d. e. 11.6.36 p. este 10.6. — reggel 8.6.49 p. Szathmár felé: d. u. 8.6.37 p. Kassa felé: reggel 6.6.31 p. este 7.6.30 p. Vasútlejtől: e. 5.6.50 p. és 4.6. d. u. Vasártól: r. 6.6.7 p. és 4.6. 19 p. d. u. Debreczenbe érkezik: Budapest-Nagyvárad felé: reggel 8.6.6 p. d. u. 8.6.31 p. este 7.6.19 p. Szathmár felé: d. e. 11.6.18 p. este 9.6.35 p. Kassa felé: d. e. 8.6.2 p. este 9.6.11 p. Vasártérhez: r. 7.6.59 p. és 8.6.43 p. e. Vendéglőhoz: r. 8.6.7 p. és 8.6.52 p. e. *) Erdmályfalva, Nagy-Károly stb. **) Nyiregyháza, Miskolca, Szerecs, Csap, M.-Szalka stb. Feletős szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutasi Imre

